

Департамент освіти і науки
Донецької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Покровський педагогічний фаховий коледж»

ОСВІТА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИУРОЧЕНОЇ 95-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ КОЛЕДЖУ

7 ТРАВНЯ 2025 РІК

Департамент освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації
Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Комунальний заклад «Покровський педагогічний фаховий коледж»
Український державний університет науки і технологій (м.Дніпро)
Бердянський державний педагогічний університет
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Комунальний заклад «Бахмутський педагогічний фаховий коледж»
Краматорський фаховий коледж технологій та дизайну
Селидівський політехнічний фаховий коледж
ВСП КФК промисловості, інформаційних технологій та бізнесу ДДМА
Відокремлений структурний підрозділ «Костянтинівський індустріальний фаховий коледж
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
Дніпровська гімназія №83 Дніпровської міської ради
Билбасівський опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів
Слов'янської міської ради Донецької області
Черкаська загальноосвітня школа I-III ступенів №15 м. Черкаси

ОСВІТА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

**Матеріали науково-практичної конференції,
приуроченої до 95-річчя від дня заснування
Комунального закладу
«Покровський педагогічний фаховий коледж»**

7 травня 2025 рік

м. Дніпро – Покровськ, 2025

УДК 37(062.552+063)
О-72

*Рекомендовано до друку та оприлюднення в мережі Інтернет педагогічною радою
Комунального закладу «Покровський педагогічний фаховий коледж»
(Протокол №5 від 08.04.2025 року).*

Рецензенти:

Світлана САЯПІНА, докторка педагогічних наук, професорка, декан факультету гуманітарної, філологічної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Анжеліка ЛЕСИК, кандидатка педагогічних наук, доцент, декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

УДК 37(062.552+063)
О-72

Освіта в умовах сучасних викликів: зб. наук. праць.
Матеріали наук.-практ. конф., м. Дніпро-Покровськ, 7 травня 2025 року. / Упорядн.: О.Олійник, Н.Нємцева, Н.Мацокіна, Л.Кривенко, Н.Гусак, С.Пістряк. Дніпро – Покровськ, 2025.
170 с.

Збірник матеріалів науково-практичної конференції, приуроченої до 95-ої річниці від дня заснування коледжу, містить наукові статті, тези доповідей та практичні напрацювання учасників, присвячені актуальним питанням модернізації освіти в умовах сучасних викликів. Основна увага зосереджена на реалізації концепції Нової української школи, підготовці майбутніх педагогів до роботи в інклюзивному середовищі, патріотичному вихованні молоді, впровадженні діяльнісного підходу та удосконаленні ресурсного забезпечення освіти на засадах компетентнісного підходу.

Збірник буде корисним для науковців, викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти, педагогічних працівників, здобувачів освіти та всіх, хто зацікавлений у розвитку сучасної української освіти.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновків несуть відповідальність автори матеріалів.

© Комунальний заклад
«Покровський педагогічний фаховий коледж», 2025
© Автори статей, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДХОДІВ

БУТ Анастасія, НЕСТЕРЕНКО Марина <i>Креативне програмування в середовищі SCRATCH: нестандартні проєкти для розвитку алгоритмічного мислення здобувачів початкової освіти</i>	11
ВЛАСЮК Катерина <i>Сімейне спілкування як середовище формування соціально-психологічних компетенцій підлітка</i>	14
ДЕГТЯРЬОВА Любов <i>Використання онлайн-ресурсів для підвищення якості математичної освіти в новій українській школі</i>	16
ЖМУРЕНКО Ольга <i>Формування громадянської ідентичності учнів на уроках математики в початкових класах</i>	18
КАБАНОВА Дар'я <i>Освітні стратегії викладача в умовах релокації та втрати фізичного навчального простору</i>	22
КОНОНЕНКО Марина, МУХІНА Тетяна <i>Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках математики засобами інтерактивного навчання</i>	24
КРИВИЛЬОВА Олена <i>Цілі сталого розвитку в контексті Нової української школи: трансформація і модернізація освітніх підходів</i>	26
ЛОГВІНОВА Альона, НЕСТЕРЕНКО Марина <i>Теоретичні засади формування соціальної компетентності здобувачів початкової освіти</i>	28
НІКОЛЕНКО Марина <i>Роль художнього твору у становленні емоційного інтелекту молодших школярів</i>	30
ОЛІЙНИК Олена <i>Компетентнісний підхід як основа реалізації концепції нової української школи</i>	32
ПІДГОРНОВА Анна, НЕСТЕРЕНКО Марина <i>Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання як чинник розвитку критичного мислення здобувачів початкової освіти на уроках «Я досліджую світ»</i>	34
ПІСТРЯК Світлана <i>Формування позитивної мотивації та активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів початкових класів у контексті НУШ</i>	36
ПОПОВА Ольга, ЛЕСИК Анжеліка <i>Змішане навчання як ефективна модель реалізації Концепції нової української школи</i>	40

СТЕШЕНКО Володимир, СТЕШЕНКО Богдан, ПОЛЯКОВ Макисм <i>Про напрями забезпечення наступності змісту фахової передвищої і вищої освіти майбутнього вчителя технологій у сучасних умовах</i>	42
ТИХНЕНКО Альбіна, КОВАЛЬ Карина <i>Інноваційні підходи до реалізації інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі</i>	44
ТКАЧУК Інна, ФАТЪЯНОВА Тетяна <i>Психолого-педагогічні передумови формування культури навчальної діяльності в початковій школі</i>	46
ФЕДОРЧЕНКО Анастасія, НЕСТЕРЕНКО Марина <i>Особливості навчання інформатики в початковій школі Канади</i>	48
ЦИГАНЮК Руслан <i>Новий українській школі – сучасного компетентного вчителя</i>	50

СЕКЦІЯ 2

ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

ДЕМ'ЯНЧУК Катерина <i>Індивідуалізація освітнього процесу як основа успішної інклюзивної педагогіки</i>	53
КОВАЛЬ Карина <i>Нормативно-правове регулювання інклюзивної освіти у контексті нової української школи</i>	55
СТАРИК Маргарита <i>Практичні аспекти підготовки майбутніх педагогів початкової школи НУШ до роботи в інклюзивному освітньому середовищі</i>	58

СЕКЦІЯ 3

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ ПРІОРИТЕТІВ СЬОГОДЕННЯ

БУРЛАЧКА Марина <i>Впровадження концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України під час виховної роботи в закладі фахової передвищої освіти</i>	61
ВОЛОШКО Оксана <i>Національно-патріотичне виховання студентів засобами математики у контексті сучасних викликів</i>	64
ЄСЬКОВА Анжела <i>Актуальність національно-патріотичного виховання в умовах сьогоденних викликів</i>	66
ЗАВГОРОДНЯ Наталя <i>Розвиток патріотичних якостей здобувачів передвищої освіти засобами іноземної мови</i>	69
КИЗЬ Наталія <i>Формування патріотичних цінностей у сучасному освітньому просторі</i>	71

КОЖЕВНИКОВА Алла <i>Специфіка національно-патріотичного виховання студентської молоді в контексті пріоритетів сьогодення</i>	73
МАКОГОН Лариса <i>Національно-патріотичне виховання студентів-музикантів в контексті сучасних вимог</i>	75
МАЦОКІНА Наталія <i>Формування національної самоідентичності студентів педагогічного коледжу в контексті євроінтеграції</i>	78

СЕКЦІЯ 4

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

БАЩУК Владислав <i>Ефективна освіта завдяки діяльнісному підходу у трудовому навчанні</i>	82
БУНЧУК Оксана, ТАБЛЕР Тетяна <i>Практико-орієнтований підхід – шлях до підвищення ефективності освітнього процесу</i>	84
ГОНЧАРЕНКО Леся <i>Впровадження практичного спрямування при викладанні дисципліни «комп'ютерна техніка та програмування»</i>	85
ДЖУРАЄВА Яніна <i>Емоційний інтелект у системі підготовки сучасного педагога: основа професійного становлення</i>	88
ЖИГІРЬ Вікторія, ОНИЩЕНКО Сергій <i>Упровадження методу кейсів у професійну підготовку майбутніх бакалаврів професійної освіти</i>	90
КРИВЕНКО Людмила <i>Формування соціальної активності студентів через діяльнісний підхід у викладанні суспільних дисциплін</i>	94
НЕМЦЕВА Наталія <i>Сутність і характеристика професійно-особистісного становлення майбутнього педагога</i>	95
ОСТАНКОВА Лариса, ВОРОБІЙОВА Світлана <i>Проектне та дослідницьке навчання: ефективні способи реалізації діяльнісного підходу на уроках інформатичної галузі НУШ</i>	98
ПОЛІЩУК Катерина <i>Ігрові технології як складова діяльнісного підходу в навчанні молодших школярів</i>	100
САВІНОВА Ірина <i>Формування творчого потенціалу вчителя музичного мистецтва засобами інноваційних технологій навчання</i>	102
СЕРДЮК Ірина <i>Впровадження елементів медіаосвіти як засіб підвищення навчального потенціалу студентів</i>	104

СИПЧУК Єгор <i>Реалізація діяльнісного підходу у формуванні дослідницької компетентності учнів середньої школи з використанням ікт у процесі вивчення фізики</i>	107
СИТНИК Людмила <i>Групові форми навчання при вивченні української мови (за професійним спрямуванням)</i>	110
ФАТЬЯНОВА Тетяна <i>Гейміфікація як засіб формування професійної мотивації студентів педагогічних спеціальностей</i>	112
ФЕДОРОВА Ірина <i>Розвиток критичного мислення студентів засобами проєктної технології на заняттях з англійської мови</i>	114
ЧЕРЕПАШЕНКО Юлія, ЩЕРБАКОВА Надія <i>Ігрова діяльність та командоутворення як умови соціального розвитку учнів початкової школи</i>	117
ШЕВЧЕНКО Алла <i>Діяльнісний підхід до формування мистецької компетентності майбутнього вчителя молодших класів</i>	119
ЩЕРБАКОВА Надія <i>Підготовка майбутніх учителів до організації навчального діалогу</i>	121

СЕКЦІЯ 5

ТЕХНОЛОГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

БОГУСЛАВЕЦЬ Маргарита <i>Аудіовізуальні засоби як інструмент формування медіаосвітньої грамотності на заняттях з часткових методик</i>	124
ГАРАНЬ Наталія <i>Освітні медіа технології у професійній підготовці майбутніх педагогічних працівників (за результатами наукових робіт іноземних здобувачів)</i>	126
ГОНЧАРОВА Наталя <i>Цифрова компетентність викладачів як ресурс якості освіти в неформальній освіті</i>	129
ГРИШКО Світлана <i>Formation of environmental culture of future geography teachers in the course «physical geography of continents and oceans»</i>	132
ГУСАК Наталія <i>Розвиток критичного мислення як необхідна умова формування конкурентоспроможного фахівця</i>	134
ДЕГТЯРЬОВ Дмитро <i>Формування ключових компетентностей учнів при використанні методу проєктів</i>	136
ДЗЮБА Світлана <i>Роль педагога в процесі індивідуалізації освіти засобами тьюторингу</i>	139
КУЗНЕЦОВ Олександр <i>Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх соціпрацівників для роботи з літніми людьми</i>	142

КУРИЛО Ольга <i>Цифрові інструменти в освіті: Canva як приклад ефективної інтеграції</i>	145
ЛЕВАДА Ольга, НЕПША Олександр <i>Використання гіс-технологій під час навчальної практики з топографії студентів-географів</i>	146
МАКСЄВА Ірина <i>Географічна освіта в коледжі: від традицій до інновацій з використанням кейс-технологій</i>	148
НЕПША Олександр <i>Personality-oriented approach in the training of future geography teachers through the use of digital educational resources and project activities</i>	152
ОНИЩЕНКО Сергій, КЕТКОВ Роман <i>Інформаційне забезпечення для формування економічної компетентності майбутніх бакалаврів професійної освіти</i>	153
ПЕРЕГУДОВА Валентина <i>Персоналізований підхід в процесі підготовки вчителів технологій</i>	156
ПРОЦЕНКО Андрій, СУХАНОВА Ганна <i>Оздоровчі технології фізичної рекреації студентів спеціальної медичної групи</i>	158
СВЯТЧЕНКО Вікторія <i>Інтеграція компетентнісно-орієнтованого підходу в підготовку молодшого фахового бакалавра в процесі вивчення загальноосвітніх дисциплін</i>	160
СИПЧЕНКО Ольга <i>Досвід формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти засобами онлайн-інструментів</i>	162
ТЕРМЕНЖИ Олександр <i>Особливості впровадження штучного інтелекту у сучасному освітньому процесі (на прикладі підготовки майбутнього учителя математики)</i>	165
ТОПОЛЬНИК Яна <i>Інноваційні технології як чинник розвитку гнучких професійних компетенцій майбутніх педагогів</i>	168

розвиток індивідуалізації відкриває перспективи для підвищення якості освіти та забезпечення гармонійного розвитку кожного учня.

Таким чином, ми доходимо висновку, що індивідуалізація освітнього процесу є ключовим інструментом для забезпечення успішної інклюзивної педагогіки. Вона дозволяє враховувати потреби кожного учня, сприяючи їх гармонійному особистісному й академічному розвитку.

Підходи, описані в працях Беха І. Д., Батарейної І. О., Алексеєнко Т. Ф., та інших авторів, акцентують на важливості інтеграції індивідуалізованих програм, які підтримують моральний, емоційний і духовний розвиток учнів.

Інтерактивні методи, такі як case-study, і адаптовані навчальні плани ефективно сприяють досягненню освітніх цілей, зокрема для учнів із особливими потребами в освіті.

Історичний розвиток індивідуального підходу демонструє його глибоке коріння у педагогіці та його незмінну актуальність для сучасної освіти, як підкреслює Білоконний С. П.

Успішне впровадження індивідуалізації потребує значних ресурсів і підготовки педагогів, але водночас відкриває перспективи для вдосконалення інклюзивної освіти й створення сприятливих умов для розвитку кожного учня.

Індивідуалізація освітнього процесу не лише сприяє рівному доступу до освіти, а й дозволяє створити ефективне й комфортне навчальне середовище для всіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. *Виховання особистості: підручник*. Київ: Либідь, 2008.
2. Бех І. Д. *Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія*. Київ, 2018.
3. Батарейна І. О. *Зміст морального виховання учнів початкових шкіл України*. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2019.
4. Алексеєнко Т. Ф. *Розвивальний потенціал case-study у формуванні ключових компетентностей здобувачів освіти. Проблеми сучасного підручника*. 2022.
5. Білоконний С. П. *Історія та перспективи індивідуального підходу в педагогіці. Освітній простір XXI століття*.

Карина КОВАЛЬ,

асистентка кафедри педагогіки

Бердянський державний педагогічний університет

e-mail автора: kv_koval@ukr.net

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Реформування системи освіти та впровадження Концепції Нової української школи має на меті не лише модернізацію змісту освіти, а й утвердження принципів рівного доступу до якісної освіти для кожної дитини. Незалежно від її індивідуальних потреб, фізичних або психоемоційних особливостей, кожен учень має право на повноцінну реалізацію свого потенціалу в сприятливому освітньому середовищі.

Одним із пріоритетних напрямів реформи є впровадження інклюзивної освіти, що розглядається як цілісний, системний підхід до формування безбар'єрного, адаптивного та толерантного простору в закладах освіти. Такий підхід передбачає не лише технічне й

кадрове забезпечення інклюзії, а й зміну освітньої культури, спрямованої на прийняття різноманіття як норми [5].

У цьому контексті особливої значущості набуває питання нормативно-правового регулювання інклюзивної освіти. Саме чітке, послідовне й узгоджене законодавче підґрунтя забезпечує легітимність процесів, створює умови для сталого розвитку інклюзивної освіти та слугує запорукою реалізації прав кожної дитини на навчання [2, с. 4].

В Україні інклюзивна освіта регулюється низкою нормативно-правових документів, що окреслюють особливості забезпечення рівного доступу дітей з особливими освітніми потребами до навчання та інтегрують їх у середовище різних соціальних інститутів: Конвенція про права осіб з інвалідністю (2009), Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (1960), Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966), Всесвітня декларація про освіту для всіх (1990), Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05 вересня 2017 року, Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX від 16 січня 2020 року, Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» № 957 від 15 вересня 2021 року та ін.

Проблема розробки та впровадження механізмів забезпечення рівного доступу дітей з особливими освітніми потребами до якісного навчання є об'єктом дослідження багатьох сучасних вчених, методистів та вчителів: Н. Квітка, Л. Коваль, А. Колупаєва, Н. Компанець, А. Лапін, М. Порошенко, О. Таранченко та ін.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування нормативно-правового регулювання інклюзивної освіти у контексті Нової української школи.

Нормативно-правове регулювання інклюзивної освіти в Україні базується на гармонійному поєднанні міжнародних та національних правових актів, які визначають концептуальні та практичні засади забезпечення рівного доступу до якісної освіти для дітей з особливими освітніми потребами. Ці документи створюють юридичне підґрунтя для реалізації права на освіту без дискримінації, сприяють формуванню толерантного суспільного середовища та підтримують розвиток інклюзивної культури в освітніх установах [1, с. 7].

Одним із найважливіших міжнародних документів у цій сфері є Конвенція Організації Об'єднаних Націй про права осіб з інвалідністю, ратифікована Україною у 2009 році. Вона стала потужним поштовхом для реформування національного законодавства в напрямі інклюзивної освіти. У положеннях Конвенції чітко окреслено, що освіта має бути інклюзивною, доступною, якісною та орієнтованою на особистісний розвиток кожної дитини [3, с. 22].

Конвенція визнає інклюзію не лише як форму організації освітнього процесу, а як підхід, що передбачає повне залучення дітей з інвалідністю до всіх аспектів суспільного життя, починаючи із закладу освіти. Відповідно до її принципів, країни-учасниці зобов'язані забезпечити ефективну адаптацію навчального середовища, підготовку педагогічних кадрів, розробку спеціальних навчальних програм і матеріалів, а також надання необхідної психолого-педагогічної підтримки [2, с. 73-74].

З кожним роком національне законодавство поступово адаптується до сучасних світових стандартів у галузі інклюзії. Основу нормативного забезпечення становить Закон України «Про освіту» [5], у якому інклюзивна освіта визначається як форма здобуття освіти, що забезпечує реалізацію права осіб з особливими освітніми потребами на навчання в закладах освіти, з урахуванням індивідуального темпу розвитку та потенціалу кожної дитини.

Цей закон передбачає організацію інклюзивного навчання, створення ресурсних центрів, залучення асистентів учителя та інші механізми підтримки інклюзивного середовища.

Важливу роль у нормативному регулюванні інклюзивної освіти відіграє Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» [4]. Цей документ встановлює чіткий механізм впровадження інклюзивного навчання, деталізує процедури організації освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами і регламентує участь усіх суб'єктів освітньої взаємодії.

Відповідно до Порядку, інклюзивне навчання організовується за заявою одного з батьків дитини з ООП або її законного представника. Документ передбачає формування інклюзивного класу, визначає кількісний склад учнів у такому класі, а також регламентує умови створення індивідуальної програми розвитку (ІПР), яка є базовим інструментом для реалізації адаптованого освітнього маршруту [3, с. 25].

Значною перевагою реформування інклюзивної освіти в Україні є законодавче закріплення механізмів індивідуалізації навчання, що надало реальні інструменти для забезпечення освітніх прав осіб з особливими освітніми потребами [2, с. 8]. Визначення поняття індивідуальної освітньої траєкторії на рівні закону стало важливим кроком до впровадження сучасного, дитиноцентричного підходу, орієнтованого на потреби конкретного учня. Це дозволило створити умови для навчання в адаптивному темпі, з урахуванням рівня складності навчального матеріалу, особливостей сприйняття та засвоєння інформації [5]. Не менш важливим є створення індивідуальної програми розвитку (ІПР) – цілісного комплексу дій, до якого входять не лише навчальні, а й корекційно-розвивальні, психолого-педагогічні послуги, що надаються відповідними фахівцями. Ці послуги можуть бути реалізовані як індивідуально, так і в груповій формі, що забезпечує гнучкість і відповідність освітнього процесу потребам дитини [4].

Завдяки таким законодавчим змінам інклюзивна освіта в Україні перетворюється з формального на реальний інструмент освітньої рівності, що відповідає міжнародним стандартам та підходам, зокрема вимогам Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю.

Отже, нормативно-правове регулювання є потужним інструментом реалізації прав дітей з особливими освітніми потребами, створення умов для їх повноцінної участі в освітньому процесі та розвитку інклюзивної культури в суспільстві. Подальше вдосконалення нормативної бази має бути спрямоване на конкретизацію механізмів реалізації політики інклюзії, підвищення професійної компетентності педагогів та розширення ресурсного забезпечення інклюзивного освітнього середовища.

Список використаних джерел

1. Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання: навчально-методичний посібник / А.А.Колупасєва та ін. Харків: Ранок, 2019. 216 с.
2. Колупасєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзія: покроково для педагогів: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 232 с.
3. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
4. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України № 957 від 15 вересня 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>.
5. Про освіту: Закон України № 2145-VIII від 05 вересня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.